

Budoucnost nejistá

Dokument o touhách a možnostech pozdních mileniálů

Autor: Vladimír Mareček

Dramaturgie: Brit Jensen

Přestože dokument vyšel před třemi lety, téma, kterému se věnuje, je nadčasové. Každý student nebo mladý dospělý se v něm může alespoň částečně najít a ztotožnit se. Debata začíná slovy jednoho ze studentů: „Bylo to takové depresivní.“ Smějící se spolužáci souhlasí.

Student: Nenapadlo Vás tam dát i někoho, kdo je v našem věku, ale má budoucnost naplánovanou, ví, co chce dělat a kde chce být za 5, za 10 let?

Vladimír Mareček: Napadlo mě to a mělo to dva problémy. První, který se nakonec vyřešil, byl najít někoho takového. To se nakonec povedlo, ale druhý problém byl, že ten člověk byl ve výsledku hrozně nudný. I teď při poslechu jsem si říkal, že některé části byly moc veselé, že všichni měli až moc jasno v tom, co chtějí dělat. Možná, že dneska by to bylo ještě depresivnější. Obzvláště v dnešní době si člověk často říká, jestli lidi na tu budoucnost vůbec ještě myslí, když se jí ani nemusí dožít.

Jan Hanák: Posunulo se za ty tři roky vaše vidění, pokud jde o budoucnost a tu případnou depku?

Vladimír Mareček: Myslím, že jo. Kdybych to měl dnes znovu pojmenovat, nejmenovalo by se to *Budoucnost nejistá*, ale *Výblitky krize čtvrtinového věku* nebo něco takového. Myslím, že když člověk přejde do té „opravdové“ dospělosti, kdy musí chodit do práce a řešit věci, to poslouchá a říká si, že vůbec nevěděl. Půlka těch věcí pro mě už dneska není aktuální, ale to neznamená, že bych nepoznával ty smutný večery prosezený ve sprše... oblečený bez zapnutý vody...

Jan Hanák: To byla generační výpověď. Mně se líbí, jaký rozdíl může nastat za tři roky. Že tady před Váma je úplně jiná generace.

Vladimír Mareček: Nevím, jestli náhodou už nejste *zomeři*.“

Jan Hanák: *Zomeři*? To se definuje jak?

Vladimír Mareček: No gen-z. Jako ještě o stupeň mladší. Já čerpám svoje definice v poslední době hlavně z Tik Toku a ten rozdíl mi přijde v tom, že mileniálové jsou depresivní a *zomeři* už z té deprese přešli dál, už se úplně zbláznili a jsou absurdní.

Jan Hanák: Ona se je ta definice mileniálů od roku narození 1984, což je vlastně obrovský rozdíl, těm lidem je dneska 37 jestli dobře počítám. A vy tady rozlišujete rozdíl teď a před třemi lety. Takže se to točilo zhruba se stejnými vysokoškoláky akorát před třemi lety. Jaké jsou vlastně záludnosti v definici těch generací?

Vladimír Mareček: Rozdíl je vlastně v tom, že ta původní definice je z Ameriky, kde jsou úplně jiné socioekonomické podmínky, takže všechno to „nevíme co by“ tam nastalo dříve než tady. Proto si myslím, že pro nás by byla aktuálnější ta mileniálská definice od roku 1993 a mladší. Předtím jsme tady měli úplně jiné starosti.

Jan Hanák: Mě zaujala definice, že mileniál je ten, kdo plus mínus na přelomu milénia dosahoval dospělosti, což by odpovídalo. Každé takové zařazování má svoje záludnosti, ale nezávisle na tom, jak se to definuje, to chápu tak, že to, co jsme dneska slyšeli je Vaše výpověď o tom, jak jste se cítil, a to jste projektoval do svých respondentů.“

Vladimír Mareček: Spíš bych řekl, že oni to projektovali do mě.

Jan Hanák: Takže jste to začal točit jako šťastný mladík a skončil jste v depresích?

Vladimír Mareček: Popravdě se to zhoršilo tak rok dva po natáčení a až v poslední době se to nějak přehouplo k lepšímu.

Jan Hanák: A důvod toho přehoupenutí k lepšímu?

Vladimír Mareček: Já vlastně ani nevím. Já myslím, že jsem najednou viděl, že všichni ostatní jsou na tom líp než já.

Smích.

Jan Hanák: Co Vás vlastně dovedlo k tomu toto téma točit?

Vladimír Mareček: Právě ti respondenti, se kterými udržuji kontakt dodnes, aspoň nějak částečně. A když jsem z několika míst najednou slyšel, že jsou zase v prváku nebo neví, co se sebou, že to bude něco, co spojuje víc lidí a že bych si to mohl poslechnout. I když je to smutný, sdílený smutek je vždycky lepší.

Jan Hanák: To trochu hraje, ne?

Smích.

Jan Hanák: Ne, sdílený smutek je lepší, samozřejmě.

Vladimír Mareček: Já budu radši, když budeme smutní všichni.

Smích.

Jan Hanák: Už tady i zaznělo, že to generalizuje. Že všichni pozdní mileniálové jsou takoví depresáci. Hledal jste vůbec i někoho nedepresivního?

Vladimír Mareček: Jak jsem říkal, mně to tam v tu chvíli nesesedělo. Nevím, co pro mě ten rok 2018 byl zač, ale cítil jsem se smutně, beznadějně.

Jan Hanák: A co Brit? Neměla tendenci Vám třeba říct ať najdete někoho, kdo má pozitivnější pohled na svět?

Vladimír Mareček: Vlastně asi ani ne. Doplnila mi tam respondenta. Původně tam byli jen ti dva kluci, říkala, že by to chtělo i ženský element, tak jsem přidal dívku. Ale žádný další

pozitivnější vhléd nevyžadovala. Taky měla trable ohledně Matematiky zločinu, takže to asi viděla podobně.

Jan Hanák: Brit tehdy s Magdalenou Sudobkovou? Natočila asi první true crime podcast v češtině Matematika zločinu a trable souvisely s přijetím či nepřijetím tohoto seriálu v Českém rozhlase.

Martina Pouchlá: Můžete představit studentům, jak dokument vznikl? Ať naši budoucí dokumentaristi nebo lidé, kteří si dokument vyberou třeba jako svoji bakalářskou práci, aby se mu mohli podívat pod ruce? Jak proces probíhal, kolik jste toho natočil, jak dlouho trval střih, kolik materiálu jste vyhodil?

Vladimír Mareček: Trvalo to asi půl roku se vším všudy, ale trvalo by to mnohem kratší dobu, kdybych mezi tím neměl třeba měsíc a půl, kdy jsem na to ani nesáhl. Ale potom to šlo docela rychle, Když už si člověk uvědomí své slabší a silnější stránky. Já jsem třeba věděl, že mi nejdou rozhovory, je pro mě těžké se k nim dokopat, aby zněly aspoň trochu přirozeně, tak jsem se chtěl víc zaměřit na koláž a použít i věci, kde se vyloženě nemusím někoho ptát. Proto jsem hledal i komentáře z internetu nebo rozhovor s tím Američanem. Půlku času jsem strávil hraním si se zvuky a druhá polovina byly už ty rozhovory, které v tomhle případě šli dobře, protože jsem ty lidi znal už před tím. Dohromady to má půl hodiny, s každým jsem točil tak tři hodiny, takže si to všichni můžeme spočítat.

Jan Hanák: A k tématu Vás navedli lidé kolem Vás, takže jste se s tím tématem potkal tak, že jste byli třeba v hospodě nebo na výletě nebo něco a Vaši vrstevníci nebo kamarádi Vám začali vykládat o životě a Vás napadlo, že to natočíte?

Vladimír Mareček: V podstatě jo. Bylo to na třídním srazu. Půlka lidí vykládala, jak je to super, jak jedou do Ameriky a budou tam pro americkou armádu vyrábět letadla co můžou létat na poušti a druhá půlka zase říkala, že vlastně vůbec neví, co budou dělat, sebrali jim nohu, játra půjdou příště, vyhodili je ze školy a já jsem seděl uprostřed a viděl ty dva extrémní a sám jsem si říkal, že nejsem ani na jedné straně, ale to pro mě bylo v tu chvíli asi i horší, protože jsem fakt neměl, s kým se tam ztotožnit.

Jan Hanák: A co byl teda ten původní motiv? Nejen, že se rýsuje téma a ti konkrétní lidi, ale napadlo Vás už v té chvíli, co tím chcete světu říct?

Vladimír Mareček: Já se celkově snažím takhle moc nepřemýšlet. I když si říkám, že mám jasnou myšlenku, kterou chci sdělit, to dopadne špatně. Tak si říkám, že udělám prostě něco, o čem si lidi řeknou, že je to pravdivý. A pokud to budou poslouchat a bude je to bavit, tak to nějakou hodnotu bude mít samo od sebe?

Jan Hanák: Bral jste v potaz, že oslovujete generační publikum?

Vladimír Mareček: V tu chvíli jsem ještě ani nevěděl, že se to někdy bude vysílat, byla to v podstatě šťastná shoda náhod, že jsem z brněnského Rozhlasu dostal kontakt na Brit, někde jsme se potkali a pouštěl jsem jí to. Jí se to docela líbilo a říkala, že bychom to mohli ještě nějak posunout dál. Původně se to vlastně ani vysílat nemělo. Takže na to, abych cílil na

Dokuvlnu, jsem se v tu chvíli nezaměřoval, spíš na ty lidi – na nejbližší okolí a na ty, co v tom hráli.

Jan Hanák: V teorii se tomu říká sociální herci.

Vladimír Mareček: Když si vzpomenu na tu třetí respondentku, ta hrála více než sama sebe. Spíš mi přišlo, že tak nějak papouškuje názory svých rodičů, než aby řekla něco svého. Vyzněla nejpozitivněji, jak je všechno v pohodě, jak teď studuje. A nakonec skončila v blázinci po pokusu o sebevraždu a teď pracuje jako prodavačka ve zverimexu. Ale je spokojená, má spoustu zvířat a když jsme se o tom nedávno bavili, říkala, že je šťastnější než před tím.

Jan Hanák: Takže původní motiv byl ,něco se kolem mě děje, nějak se mě to dotýká a trochu mě to štve, protože nejsem ani tam, ani tam, potřebuji to nějak vyslovit, ještě nevím komu, ale potřebuji to vyslovit' pak tady byla samozřejmě ta náhoda setkání s Brit a Dokuvlna a tak dále. A začal jste teda tak, že jste se ptal lidí, jak vidí svou budoucnost. Teď k té formě. Slyšeli jsme poměrně dost vaší narace, poměrně dost různých zvuků smek a zpráv a tak dále. To přicházelo jak? Ta struktura a způsob, jak jste to zpracoval zvukově?

Vladimír Mareček: Celkově jsem při střihu vzal ten zvukový materiál, věděl jsem, že stejně první hodinu a půl vyhodím, protože v tu chvíli pořád hraje nějakou tu svoji roli a až po té hodině a půl, kdy už jsou úplně znuřeni a zničení, začnou říkat pravdu. Tak jsem postupně stříhal ten materiál a říkal jsem si, že tady už je to nuda. Nikdy jsem nepsal scénář, to jsem vždycky nesnášel a dělal dodatečně. Dělal jsem to podle toho, jak jsem to sám cítil. Možná, že to je špatně.

Jan Hanák: Už tady máme druhý intuitivní přístup. Honza Komárek to minule říkal úplně stejně. Takže intuitivně jste přišel na to, že ty lidi jde umluvit a unudit tak, že přestanou hrát svoje role a konečně z nich vypadne něco hlubšího.

Vladimír Mareček: Ony jsou spíš dva způsoby. Tenhle je takový jako jistější, ale dlouho trvá. Druhý je vyrukovat s něčím, co je totálně praští a oni neví, co v tu chvíli dělat a začnou jednat úplně jinak. To jde sice rychleji, ale člověk musí být kreativnější, a ne každý mu na to skočí.

Jan Hanák: Mimochodem, bylo těch respondentů víc? Případně o kolik, než jste uveřejnil? A podle čeho jste vybíral?

Vladimír Mareček: Víc jich bylo. S každým jsem se sešel tak dvakrát, třikrát. Plus jsem natáčel ještě se dvěma lidmi, kteří se tam nedostali, protože říkali něco podobného, ale ne tak zajímavého. A výběr je vždycky těžký, protože je tam spousta momentů, o kterých si říkáte, že jsou vtipné nebo říkají něco pěkného, ale ve výsledku se vám nehodí do toho, jak celý ten rozhovor plyne. Najednou prostě skočí k jinému tématu. Člověk se nesmí bát vyhodit i ty momenty, o kterých si říká, že jsou nejlepší. Protože jeden pěkný moment ve spoustě momentů, do kterých se prostě nehodí, není dobrý. Jako když si dáte šlehačku na vepřo, knedlo, zelo.

Jan Hanák: Já třeba do dneška nechápu, proč se ke svíčkové dává šlehačka.

Student: Ještě brusinky...

Jan Hanák: A brusinky.

Student: Jak tam máte ty zvukové komentáře, ty jste vyhrabal někde na internetu?

Vladimír Mareček: Jo.

Student: A ty přezdívky jste si vymyslel?

Vladimír Mareček: Ty přezdívky jsou reálný. Tohle bych si nevymyslel.

Smích.

Vladimír Mareček: Všechny ty komentáře jsou asi z pěti různých míst. To jsem tak jako kompiloval. Některé na sebe i navazují, ale ne vždycky to tak bylo. Na 9gag jsem našel čtyři, na YouTube jsem pak pod nějakým videem viděl jiný, který vypadal, že je odpověď na tenhle. Tak jsem je dal za sebe, aby to tak vypadalo, ale ty příspěvky opravdu všechny existují. Někdy jsem je zkrátil. A všechny ty přezdívky jsou skutečné, i když se možná taky stalo to, že jsem akorát viděl veselou přezdívku, a tak jsem ji dal k jinému komentáři, který jsem použil.

Jan Hanák: Já myslím, že to je docela důležitý moment, protože minule jsme na úvod slyšeli dokument, který byl spíš performance než dokument od Jana Komárka. Ale tím, jak se dostáváme do dokumentární tvorby, slovo dokument spíš odkazuje na to, že to není vymyšlené, že jsou to kreativně poskládané části. Myslím, že je docela důležité, ať to není vymyšlené.

Student: Myslíte, že by bylo vhodné doplnit i pohled starší generace? Kdyby se našel někdo, kdo vzpomíná?

Vladimír Mareček: Určitě by to mohlo být zajímavé, ale to by rozhodně bylo na delší práci. Já si myslím, že i když jsem to slyšel, je to dost neúplné. Samozřejmě to má generační pohled a nemůžete to zvládnout během půl hodiny s nějakýma random týpkama z ulice. Někjaký pohled starší nebo dneska i mladší generace by mohl být určitě zajímavý, pokud by to nesklouzlo jenom k tomu, že na sebe navzájem budou nadávat a opakovat fráze.

Student: Myslím spíš, jestli by se tam nenašlo něco podobného. Kdyby se to srovnalo.

Jan Hanák: Tak je to úplně jiný koncept. Určitě by to šlo, ale je to prostě generační výpověď, která docela přiznaně i tou úvodní narací vznikla na třídním srazu. Je to takový výsek i v tom, že je to takový depresácký. Já samozřejmě věřím v to, že všichni pozdní mileniálové nejsou depresáci.

Martina Pouchlá: Já se budu držet těch profesních věcí. Kolik verzí ten dokument měl, než jste si s Brit řekli, že to je hotové dílo. Nějaké první hrubé verze.

Vladimír Mareček: No celkově bylo asi dvanáct verzí. Přičemž se některé lišili třeba půl minutou. Najednou se vynechala jedna otázka nebo se něco přidalo a tak. Ale pamatuji si, když jsem dělal první publicistickou věc, taky měla asi sedm verzí. Prostě mě to sralo, ale člověk si na to asi časem zvykne. Až si uvědomí, že ho to baví víc než točit pořád něco jiného. Je pravda, že s Brit to šlo potom rychle. V Praze jsme měli zamluvené studio na týden a dostříhali jsme to během jednoho dne, protože jsme to už více méně jen čistili. Když se

člověk dobře připraví a nevadí mu, že to předělává pětkrát po sobě pořád, potom už to může jít docela rychle.

Jan Hanák: Takže pokud to chápu správně, motivem těch verzí nebyla ani tak Brit jako vy sám? Něco jste stvořil, nechal to odležet a postupně zjistil, kde to má být jinak.

Vladimír Mareček: Ne všechny ty důvody změn byly z mojí hlavy. Pouštěl jsem to spoustě dalších lidí. Ale Brit dostala v podstatě takový polotovar. A zase abych ji teď tady nesnižoval, bez ní by to nebylo poslouchatelný. Vymysleli jsme spolu celou třetinu. Jak jsem říkal, ta třetí respondentka byla její nápad. Ty změny šly ale rychleji. Možná i tím, že dávala lepší dramaturgické připomínky.

Jan Hanák: Je fakt, že mě těch dvanáct verzí zaujalo. Původně jsem si myslel, že Brit je tak drsná. Moje nejdrsnější práce měla asi šest verzí, ale všech šest verzí bylo motivováno dramaturgií, kdy už jsem měl pocit, že nechápu, co po mně chce.

Vladimír Mareček: Tak to docela závidím. Teď pracuji jako herní designér a dával jsem návrhy questů ve hře, tam vzniklo postupně čtyřicet verzí toho, o čem to vlastně bude. A kromě mě, který to píše, tam je ještě senior buddy, který má svoje připomínky, a tři leadové. Každý měl samozřejmě jinou verzi, pořád se to měnilo. Po dvou měsících jsme došli k tomu, že původní verze je vlastně nejlepší a jen jsme zabili dva měsíce času.

Jan Hanák: Ještě k té formě. Měl jsem pocit, že ty rozhovory byly natáčené v nějakém zvukově inertním prostředí a do toho byla ta kavárna domíchaná. Je to tak? Ten zvuk byl tak dobrý – kvalitní slovo a šum kavárny tak akorát. Když si představím, že by se to reálně točilo v kavárně, většinou je to zvukové prostředí výraznější, až se tam to slovo topí.

Vladimír Mareček: V kavárnách a hospodách a na podobných místech opravdu nedoporučuji točit. S Jakubem jsem točil i v kavárně, takže jsem mu řekl „Teď drž pět minut hubu, já si tady dotočím kavárnu, kdybych to potřeboval někam stříhnout,“ ale protože jsem s ním potom točil i u něj ve zkušebně, třeba když hraje na ten klavír, tam bylo zase strašně pěkně ticho a najednou se to strašně bilo, takže jsem tu kavárnu stříhnul pod to. Ale spousta těch rozhovorů byla točená v kavárně a je tam autenticky. Měl jsem tu výhodu, že jsem se s ním sešel v 10 ráno v Jihlavě, kde kromě nás nikdo nebyl. Sem tam hrála hudba, ale jinak tam bylo ticho. Seděli jsme někde v rohu, mikrofon jsem dal úplně k němu a on si povídal. Navíc s klukem je to lepší, protože ty hlasy jsou výraznější, víc to přehlučí.

Studentka: Já bych dodala, že ten rozhovor by byl zajímavý v tu chvíli, kdy by se mu ten jeho plán zborčil. Nad tím třeba uvažuji já, mám to celkem jasně dané, ale někdy si říkám „Co by se stalo, kdyby to nevyšlo?“ Tam už moje hranice končí.

Studentka: Nenapadlo Vás udělat nějakou aktualizaci? Že byste natočil, jak se mají teď?

Vladimír Mareček: Napadlo mě to. Dokonce mě napadlo sehnat i další lidi. Pojednat o tom, že tehdy jsme byli takoví a co budeme dělat, když už jsme dostudovali. Co bude dál. Napadlo mě sehnat třeba nějakou holku co dělá Onlyfans a takový věci. Úpadek běžné práce a posun do jiné ekonomiky. Ve světě, který je úplně jiný, než v tom roce 2018. Ale ještě jsem se k tomu nedostal, protože jsem upřímně dost líný.

Martina Pouchlá: Když jsi říkal, že jsi k tématu přišel na srazu spolužáků, říkala jsem si, že se těším, až půjdeš na sraz, kde se bude řešit kdo má kolik dětí a kdo žije jakým životem, zatímco druhá polovina se na to ještě nebude cítit.

Jan Hanák: Mně by přišlo zajímavé kdyby, jak jste říkal, že jedna polovina byli ti happy a druzí ti „bez nohy“, kdyby si po pár letech jedni povídali o dětech a druzí by byli mrtví a byli by to ti opační.

Smích.

Vladimír Mareček: Nedávno jsem na jednom srazu byl a nikdo zatím neumřel, abych nebyl až tak depresivní. Ale spousta z těch, co mají děti, nepřišli. Nevím proč ne. Takže se to pořád neslo v podobném duchu. Třeba ten kluk, co hraje hry je teďka zase v prváku, ale má se vlastně taky dobře, protože si našel bohatou zubařku.

Smích.

Jan Hanák: Mladší? On je prvák už dlouho...

Vladimír Mareček: Mladší.

Smích.

Martina Pouchlá: Když jsem nad tím tak uvažovala, tak na tu generaci hodně sedí téma digitálního světa. Myslím si, že to byla jedna z věcí, která se opakovala. A je tam i formálně dodaná tím, že autor používal nějaké internetové vystoupení. Vyznělo to, že to je tím, jak je tahle generace vychovávána. Třeba i ve výpovědi té slečny na závěr, to jsi i sám říkal, že ti přišlo, že opakuje nějaké argumenty, které nejsou úplně z její hlavy. Uvažoval jsi třeba, že tam oslovíš někoho z českých potenciálních řečníků ve smyslu nějakých sociologů, kteří se zabývají tou tvou generací? Nebo jsi tam chtěl něco z toho internetového prostředí, co jsi sám v té době konzumoval a snažil ses to nějak ztotožnit?

Vladimír Mareček: Mě vlastně ani nenapadlo někoho takhle oslovit. Jednak, jak už jsem říkal, nerad za někým jdu a dělám s ním rozhovor, ale i protože mi to přijde líp vypovídající aspoň o mně, když ne o celé generaci, než abych šel za někým, kdo je superodborník už 20 let a poslouchal jeho chytrý kec. Radši jdu prostě na internet a tam najdu přesně toho odborníka, který říká to, co chci slyšet a co se mi do toho hodí.

Smích.

Jan Hanák: Já fakt přemýšlím o tom, jestli tady tak dokonale hrajete tu polohu.

Martina Pouchlá: Musíme počkat až ho umluvíme a on se unudí...

Smích.

Manželka: Takže tři hodiny.

Vladimír Mareček: Uvidíme.

Martina Pouchlá: Nebo ho můžeme donutit udělat něco crazy, jak říkal a odhalit.

Manželka: Rád jí cibule. Syrový.

Vladimír Mareček: To nedělám rád a bylo to jen jednou.

Smích.

Vladimír Mareček: Bylo to ve škole, protože k nám přišel pan Čihák z FAMU a na tom, že jíme syrovou cibuli a krájíme ji na malé kousky nám vysvětloval princip stříhu. Já taky nevím...

Smích.

Studentka: A vy jste tu cibuli snědl?

Vladimír Mareček: Nemuseli jsme všichni. On má dost neortodoxní přístup k tomu vyučování.

Student: A to už byla nasekaná nebo v tom celku?

Vladimír Mareček: V celku normálně jako jablko. Ale právě potom když se to nasekalo na malé kousky jsme viděli, že je to mnohem snadněji stravitelný a že nemusíme sníst celou tu cibuli, že stačí ten malý kousek, který vyjádří přesně co potřebujeme. Nemusíme tomu posluchači předkládat všechno.

Jan Hanák: Jasně. A aby toto řekl, tak k tomu potřeboval, abyste snědl cibuli.

Vladimír Mareček: On to teda neřekl, ale já jsem to tak pochopil.

Smích.

Studentka: Já jsem se ještě chtěla zeptat, jak dopadl ten třetí respondent? Ten hudebník?

Manželka: Řekněme, že dál studuje, je ve větší depresi a léčí se.

Smích.

Vladimír Mareček: Ale zase teď hraje tak ve třech kapelách. Dokonce s jednou vyprodává aspoň kulturáky, sály a letní kina. Je to velký swingový orchestr. Zrovna on má trošku osobnostní nevýhodu, že je strašně chytřej...

Manželka: ...a strašně rozstřelenej.

Student: Jen tak mimo téma: v jakém studiu to děláte?

Vladimír Mareček: Ve Warhorse v Praze.

Student: Takže Kingdom Come, tam jste na tom dělal?

Vladimír Mareček: Jo.

Jan Hanák: Tak teď tady proběhla komunikace, která jde úplně mimo mě.

Smích.

Jan Hanák: Marti, chtěla bys vládu nějak hezky ugrilovat? Urychlit tři hodiny, než se dozvíme, jestli říká pravdu nebo je to výborná poloha?

Martina Pouchlá: Já se přiznám, že spíš než Vláďa, mě teď momentálně asi zajímají studenti. Víím, že jsme se o tom bavili na začátku, že už možná ani nejsou ta generace mileniálů. Tak se zeptám, jestli a jak moc se ztotožňovali s tím, co tam zaznívalo. Já třeba mezi ty mileniály ještě patřím a hodně jsem bojovala s tím, co tam zaznívalo a nesouhlasila jsem s tím. I na základě nějakých studií nebo popisů té generace i na základě vlastní zkušenosti, byť sama si pamatuji, že jsem na začátku studia měla svoje tápající období, tak jestli je někdo ze studentů ochotný říct, jestli se s tím, co tam zaznívalo ztotožňoval.

Jan Hanák: To je hezký oblouk, protože tím jsme začali, tak tím můžeme i skončit. Povídejte, jak jste se s tím ztotožňovali nebo hádali? Nebo ještě jinak?

Vladimír Mareček: No se vším určitě asi ne, každý ten člověk byl trochu jiný.

Jan Hanák: Tak s tou atmosférou, kterou to přenášelo. Generační výpověď, takhle vidíme svět. Budoucnost není jen nejistá, ale téměř jako by nebyla. Jistá beznaděj v tom byla přítomná. Přitom ne beznaděj ve stylu, že si hodím mašli, ale i nějak žiju ten svůj život, jak to je. To je zajímavá poloha. Jak říkala Martina. Teď se tě nechci dotknout, ale ty jsi spíš ta starší mileniálka a navíc máš muže a dítě, už to máš jinak nastavené. Vy jste zase, jestliže by vás bylo možné označit za mileniály, ti nejmladší. Nás by určitě oba zajímalo, jestli se s tím ztotožňujete nebo si říkáte, že to vlastně není váš svět.

Studentka: Já jsem si během toho poslechu třeba říkala, že se v tom ti lidi úplně utápí. V tom, co je úplně normální v tomhle věku. Já třeba nemám takové problémy, že bych byla závislá na hrách nebo něco podobného, ale pochopitelně mívám někdy breakdowny z toho, protože nevím, co se mnou bude. Je mi 22, jak bych to mohla vědět? Nevím, co se mnou bude v následujících pár letech. My si máme zkoušet ty výšky, máme chodit furt znova do prváku, protože se prostě hledáme, protože si teprve otevíráme budoucnost a zkusíme, co bude ta naše vášeň a zkusíme ji hledat. Je to normální pro naši generaci. Pokud není válka. Asi.

Vladimír Mareček: To je super zdravý vyzrálý přístup. Akorát jsem vlastně chtěl spíš těm lidem, kteří ten přístup nemají a připadají si špatně a vlastně ještě hůř, protože vidí, že oni to zvládají a já ne, ukázat, že nejsou sami. Je spousta lidí, kteří neví.

Studentka: V tomhle věku se každý hledá. I když jsme třeba věkově v tom ročníku, ve kterém máme být, neznamená to, že máme všechno srovnané. Pořád se hledáme a nikdy nevíme, co bude za půl roku, za rok. Zkusíme, co vyjde a když to nevyjde, tak to nevyjde. Musíme jít vždycky dál a nějak to překonat. Vztít si z toho co nejvíc a ponaučit se. Už jenom to, když vám při studiu žurnalistiky někdo řekne, že to vlastně nemusíte studovat, nepotřebujete titul k tomu tu práci dělat, to není úplně povzbuzující. Pak řeknou, že ženy v médiích skoro nic neznamenají. Je to takové těžší.

Jan Hanák: Mě zaujalo, jak jste říkala „pokud nepřijde válka“, což je samozřejmě extrémní událost, která ovlivní ambici a celou generaci. Ona to nemusí být úplně válka. Faktem je, že nás určitě ovlivňují výrazné společenské události. To je určitě i důvod toho, co jste říkal, že mileniálové jsou definováni od roku 1984 v jiném prostředí. U nás jsme žili takovou poněkud nenormální situací, ale zase jsme zažili třeba listopad 1989, co se týká mé generace. A to jsou

důležité životní okamžiky, které nás nějak posouvají. Já jsem asi generace X. Mně přijde zajímavé, že tato dilemata znám i v tomto věku. Okamžiky, kdy vůbec nevíte, co bude dál. Narazíte na zeď mimo jiné i ve studiu. Kdybych se trochu pokusil generalizovat, tak si myslím, že moje generace byla spíš v pozici „je to drsný náraz, ale prostě něco udělej, musíš jít dál, nenecháš se převálcovat“. A když vás poslouchám, tenhle postoj neznám. Jakože „takhle to nějak plyne, je to na hubu, ale já nějak žiju a valím se životem“.

Vladimír Mareček: Mně přišlo, asi už se to tam nedostalo, ale je to docela škoda, že problém všech těch lidí, se kterými jsem mluvil, byl v tom, že měli strašně moc možností a nedokázali si z nich vybrat. Ten s těma hrama mi to i potvrdil. Že když jde do obchodu a vidí tam šedesát druhů jogurtů, tak tam stojí půl hodiny a nedokáže si žádný z nich vzít, protože prostě neví. Protože tenhle by mohl být lepší, ale tenhle je zase levnější, nakonec si nekoupí nic, koupí si suchý knedlík a jí ho za syrova cestou domů.

Smích.

Jan Hanák: Je pravda, že já mám rád hospody, kde na mě nekladou tak velké nároky, že tam je 30, 40 nebo 50 jídel. Vždyť to přece není moje práce. Já mám jinou práci a když jdu do hospody, věřím kuchaři. Kuchař mi má říct, co si mám dát.

Zvukař: A brusinky tam nejsou, protože je nesehnali.

Jan Hanák: To je blbej nápad, svíčková s brusinkama. Shodou okolností, vzhledem k mému druhému či prvnímu povolání, jsem celkem odborník na svíčkovou. Já jsem kněz. Takže když zrovna máte sezónu svateb, svíčková je v 92 % všech svateb. A zjistíte, že je celá řada velmi dobrých svíčkových. Ten rozptyl je ohromný od kořeněnějších po jemnější. Zjistíte, že jsou školy svíčkových. Někdo se dokáže rvát za to, že zelenina musí být pasírovaná, druhý za to, že musí být rozmixovaná, víc smetany, míň smetany. Jsou i špatné svíčkové. Takže já si zrovna říkám, že svíčková je tak výborná omáčka, proč tam ještě rvát další nesmysly jako je třeba citrón, šlehačka, brusinky...

Studentka: Já mám teda ještě poznámku. V Německu prý s kysaným zelím.

Jan Hanák: S kysaným zelím? V které části Německa? V Bavorsku určitě ne. Já bych odhadoval, že to bude buď Berlín, nebo Severní Porýní-Vestfálsko.

Jan Hanák: Vladimíre, mockrát děkujeme za Váš dokument, za Vaši výpověď, za to, že jste nás slušně postrašil svou depresí (snad nepřeválcoval) a za to, že tady jste.

Potlesk.